

Att tänka på när man skriver remiss till Vuxenpsykiatri på asylsökande och flyktingar.

Detta skall alltid vara med:

- Nationalitet
- Asyl eller uppehållstillstånd
- Civilstånd.
- Minderåriga barn. Om det finns minderåriga barn kan det vara bra att beskriva föräldrarnas förmåga att ta hand om sina barn.
- Språk
- Ev. trauman
- Ev. självmordstankar/planer
- Ev. tidigare psykiska besvär i hemlandet
- Tolkbehov och språk
- Samt, förstås, frågeställning och tacksam bedömning och ställningstagande till behandling.

Observera att nedanstående är förslag på *vad* som kan vara med. Det betyder inte att allt *skall* vara med. Ta med det som kommit fram under samtalet.

Nedanstående är exempel på symptom som finns vid de olika diagnoserna

Om misstänkt PTSD. Symptom:

Sömnsvårigheter som insomningsproblem, mardrömmar, tidigt uppvaknande

Irritation

Koncentrationssvårigheter

Glömska

Flash-backs

Apati/Svårt att ta sig för med saker

Ångest och oro

Undvikandebeteende/ jag vill inte tänka på det

Rädsla för angrepp av någon främmande person

Andra symptom, som tyder på depression:

Sömnsvårigheter

Apati/orkar inte ta sig för med något

Omgivningen eller man själv märker att man är förändrad; är tystare, drar sig undan, lättirriterad

PTSD - screening

Här är 4 frågor man kan ställa till en patient man misstänker har PTSD. Frågorna bygger på DSM IV:s kriterier för PTSD. Om vederbörande svarar Ja på 3 av frågorna (oavsett vilka) bör man gå vidare med en noggrannare bedömning.

Instruktion:

Om du tänker på ditt liv, har du någonsin upplevt något som varit så skrämmande, förskräckligt eller uppskakande, att du den senaste månaden:

1. Har haft mardrömmar om det eller tänkt på det trots att du egentligen inte vill?

JA / NEJ

2. Försökt att inte tänka på det eller undvikit situationer eller platser som påminner dig om händelsen?

JA/ NEJ

3. Ständigt är på din vakt eller lättskrämd?

JA / NEJ

4. Känt dig avskärmad från andra människor och från aktiviteter du vanligtvis deltar i?

JA / NEJ

Om patienten svarar jakande på 3 av frågorna finns skäl att gå vidare.

Anna Kristina Östnäs
Psykolog/psykoterapeut
Asyl/flyktingsamordnare inom vuxenpsykiatri
annakristina.ostnas@ltdalarna.se

